

UITLEGBLAD 'GEBEURTENISSEN'

VOORBEELD: Koning Willem-Alexander en zijn gezin gaan op vakantie naar Griekenland

WANNEER: De week van 17 oktober 2020

Vul het werkblad in voor de voorbeeldgebeurtenis:

Wat is er gebeurd?

"Hier gaan we uitzoeken wat er precies is gebeurd. Gaat de Koning ergens op bezoek? Moet hij zijn handtekening zetten? Of heeft hij een speech gegeven? In dit geval is de Koning met zijn gezin op vakantie gegaan naar Griekenland, terwijl de regering tegen de bevolking heeft gezegd dat ze niet naar het buitenland mochten reizen vanwege het Coronavirus. Omdat er veel mensen boos waren hierover, is de Koning met zijn gezin teruggekomen naar Nederland. Hij heeft toen samen met koningin Maxima zijn excuses aangeboden op tv."

Wat voor soort gebeurtenis is het?

"Dit gaat over de vakantie van de Koning, dus daarom kruis ik 'Sport, vakantie of iets anders privé' aan."

Welke rol heeft de Koning?

"Als de Koning iets doet voor de ministers, dan is hij in zijn rol als onderdeel van de regering. Als hij op staatsbezoek gaat, bijvoorbeeld naar het buitenland of als hij een bedrijf of school bezoekt in Nederland, dan is hij in zijn rol als staatshoofd. Bij deze gebeurtenis gaat het over de Koning in zijn eigen privé leven, dus is hij in de rol van privépersoon."

Doen de ministers ook iets? Zo ja, wat?

"In de video's en artikelen hebben we gezien dat Minister President Rutte verantwoordelijk was voor de vakantie van de Koning. Hij kreeg daarom de schuld van deze beslissing."

Voor wie is het belangrijk?

"Mensen in Nederland zijn boos omdat ze vinden dat de Koning zich aan dezelfde regels zou moeten houden als de rest van de Nederlanders. Het gaat dus over of het eerlijk is dat hij op vakantie gaat. Daarom kruis ik hier aan dat het belangrijk is voor de Koning zelf, omdat hij zijn privévakantie moest onderbreken."

GEBEURTENIS 1: Benoeming B. van 't Wout tot minister van Economische Zaken en Klimaat
WANNEER: 20 januari 2021

- In artikel 43 van de Grondwet staat dat de ministers en staatssecretarissen formeel door de Koning worden benoemd. Hiervoor geldt de *ministeriële verantwoordelijkheid*. Wanneer besloten is wie de ministers en staatssecretarissen worden, wordt dit besluit dus ook medeondertekend door de minister-president. Dit is terug te lezen in artikel 47 en 48 van de Grondwet.
- De beëdiging van nieuwe ministers en staatssecretarissen gebeurt ondanks de ministeriële verantwoordelijkheid wel in handen van de Koning.
- *Rol van de Koning*: onderdeel van de regering

GEBEURTENIS 2: Koningsdag
WANNEER: 27 april 2021

- Koningsdag is een nationale feestdag ter ere van het staatshoofd. Dit is de dag waarop de verjaardag van de Koning wordt gevierd.
- Volgens de traditie brengt de Koning op koningsdag een ceremonieel bezoek aan één of meer gemeenten van Nederland.
- In 2021 brachten de Koning en zijn gezin een bezoek aan de High Tech Campus in Eindhoven.
- *Rol van de Koning*: staatshoofd

GEBEURTENIS 3: Nationale dodenherdenking
WANNEER: 4 mei 2021

- Op 4 mei worden tijdens de Nationale Herdenking de Nederlandse oorlogsslachtoffers herdacht in Amsterdam.
- De herdenking begint met een plechtigheid in de Nieuwe Kerk. Tijdens de plechtigheid wordt ook de bekende 4 mei-voordacht gehouden. Dit is een literaire voordracht die jaarlijks door een andere auteur geschreven wordt. In 2021 werd de voordracht gehouden door schrijfster Roxane van Iperen.
- Na de voordacht keren de Koning en Koningin terug naar het Paleis op de dam. Om 19:50 leggen de Koning en Koningin een krans namens alle burgers van Nederland.
- *Rol van de Koning*: staatshoofd

GEBEURTENIS 4: Diploma-uitreiking prinses Amalia

WANNEER: 15 juli 2012

- Op donderdag 15 juli 2021 kreeg prinses Amalia haar diploma van het Christelijk Gymnasium Sorghvliet in Den Haag. Amalia slaagde cum laude voor haar eindexamen.
- Op donderdag 10 juni hoorde Amalia dat ze was geslaagd.
- Een dag daarna maakte Amalia bekend af te zien van de royale uitkering waarop ze vanaf haar achttiende verjaardag wettelijk recht heeft. De reden van haar weigering is dat ze zich er niet goed bij voelde omdat ze nog geen openbare taken uitvoert.
- Amalia is na het slagen niet gaan studeren maar heeft een tussenjaar genomen om dingen te doen die ze later in haar leven niet meer kan doen. Dit is een voorbeeld van de prinses in de privésfeer.
- *Rol van de Koning en ook Kroonprinses: privépersoon*

GEBEURTENIS 5: Bezoek aan Limburg vanwege noodweer en overstromingen

WANNEER: 15 juli 2012

- Bij nationale rampen, zoals de MH-17 en de vuurwerkramp in Enschede, toont de Koning belangstelling door middel van bezoeken en toespraken. Hiermee uit hij zijn betrokkenheid en steekt hij de bewoners een hart onder de riem.
- Dit is een van de rollen van de Koning, namelijk de samenbindende of ceremoniële rol.
- Zo heeft hij ook een bezoek afgelegd aan de Limburgse gemeente Valkenburg aan de Geul nadat deze was getroffen door zware regenval. Het koninklijk paar luisterde naar de ervaringen van bewoners en ondernemers. Zij hadden als gevolg van de wateroverlast schade opgelopen aan hun huizen, bedrijfspanden en bezittingen en waren deels van elektriciteit zijn afgesloten. Het koningspaar ontmoette geëvacueerden die hun woningen moesten verlaten en waren opgevangen op diverse locaties. Ook spraken zij met hulpverleners die zich in hebben gezet om mensen uit bedreigende situaties te evacueren en maatregelen hebben getroffen om schade aan wegen, bruggen en gebouwen te beperken.
- *Rol van de Koning: staatshoofd*

GEBEURTENIS 6: Fotomoment voordat het gezin van Willem-Alexander op vakantie gaat (wintersport en zomervakantie)

WANNEER: 16 juli 2021

- Voorafgaand aan elke grote vakantie is er een fotosessie voor de pers in de tuin bij het paleis of op locatie tijdens de wintersport.
- De fotosessie is een speciale afspraak die gemaakt is met de media. In ruil voor deze fotosessie worden vervolgens geen foto's gemaakt van de Koning en zijn gezin op vakantie. Zo hebben zij in ieder geval nog een beetje privacy wanneer ze op vakantie gaan.
- Maar eigenlijk is het toch wel een beetje vreemd dat op deze manier de persvrijheid wordt beperkt. Hierdoor staan er bijvoorbeeld nooit foto's van de dure speedboot van Willem-Alexander waarover iedereen klaagt in de Nederlandse kranten. Die foto's kun je wel vinden in Duitse kranten!
- Let op: bij privéactiviteiten van de Koning als een vakantie (zoals hier) of een persoonlijke boodschap zullen de ministers niettemin verantwoordelijk zijn.
- *Rol van de Koning: privépersoon*

GEBEURTENIS 7: De troonrede van Willem-Alexander

WANNEER: 21 september 2021

- Elk jaar opent de Koning op Prinsjesdag, de derde dinsdag van september, het nieuwe vergaderjaar van het parlement. Dit gebeurt meestal in de ridderzaal in Den Haag, maar vanwege de coronacrisis werd nu het vergaderjaar in een kerk geopend.
- De Koning houdt dan een toespraak en leest de troonrede voor. De troonrede is een overzicht van het regeringsbeleid dat de ministers het komend jaar gaan uitvoeren. Deze troonrede is helemaal geen verhaal dat de Koning zelf heeft geschreven. Waarschijnlijk wordt deze door minister-president Mark Rutte geschreven, dus eigenlijk zou ook Mark Rutte de troonrede voor kunnen lezen.
- De reden waarom de Koning de troonrede voorleest, is omdat hij samen met de ministers in de regering zit en het een traditie is dat de Koning de troonrede voorleest. Dit staat ook in de Grondwet opgeschreven.
- Dat de Koning zelf de troonrede niet schrijft, laat zien dat hij weinig te zeggen heeft in de regering. De ministers en minister-president die de troonrede schrijven, bepalen namelijk wat het beleid wordt voor het komende regeerjaar.
- *Rol van de Koning: onderdeel van de regering*

GEBEURTENIS 8: Werkbezoek van de Koning in Nederland: bezoek aan een wijk in Eindhoven
WANNEER: 28 oktober 2021

- Op 28 oktober 2021 bracht koning Willem-Alexander een werkbezoek aan de wijk De Bennekel in Eindhoven. Zes jaar geleden was de Koning al, op uitnodiging van wethouder Yasin Torunoglu van Wonen, Wijken, Werk en Ruimtelijke Ontwikkeling, te gast in De Bennekel om te praten over de sociale samenhang in de wijk.
- Tijdens zijn werkbezoek laat de Koning zich opnieuw informeren over de ontwikkelingen in de wijk en gaat hij samen met de wethouder Torunoglu in gesprek met de jeugd, de professionals en de buurtbewoners. Tijdens dit gesprek wordt ingegaan op de impact van het coronavirus op de buurtbewoners en op hun buurt in het algemeen.
- Ook hier heeft de Koning als staatshoofd een belangrijke samenbindende of ceremoniële rol waarin hij belangrijke maatschappelijke projecten in het land bezoekt en steunt.
- *Rol van de Koning:* staatshoofd

GEBEURTENIS 9: Het staatsbezoek van Willem-Alexander aan Noorwegen
WANNEER: 10 november 2021

- Een aantal keer per jaar gaat de Koning als staatshoofd en eerste vertegenwoordiger van de staat op staatsbezoek in het buitenland, waaronder Noorwegen.
- De Koning onderneemt dan verschillende activiteiten, zoals het ontmoeten van Nederlanders in dat land, en het bespreken van actuele vraagstukken, zoals klimaatverandering.
- Soms bevordert de Koning ook de handel tussen Nederland en het desbetreffende land, maar in Noorwegen wilde dat niet helemaal lukken.
- Aan het eind van ieder staatsbezoek houdt de Koning een persconferentie.
- *Rol van de Koning:* staatshoofd

GEBEURTENIS 10: Kersttoespraak Koning eerste kerstdag

WANNEER: 25 december 2021

- Elk jaar houdt de Koning een toespraak op TV op eerste kerstdag.
- In tegenstelling tot de troonrede is het geen toespraak van de regering, geschreven door de minister-president, maar is het een heel persoonlijke toespraak van de Koning, meestal over een bepaald thema.
- Maar let op: ook al spreekt de Koning op een persoonlijke manier als staatshoofd, dan is de minister-president alsnog verantwoordelijk voor zijn uitspraken.
- In het verleden heeft Geert Wilders vaak kritiek geleverd op de kersttoespraken van koningin Beatrix. Die kritiek kwam dan dus uiteindelijk bij de minister-president terecht.
- *Rol van de Koning:* Staatshoofd

GEBEURTENIS 11: Toespraak van koning Willem-Alexander in verband met het coronavirus

WANNEER: 20 maart 2020

- Koning Willem-Alexander houdt op de televisie een toespraak vanwege de uitbraak van het coronavirus in Nederland, de Caribische delen van het koninkrijk en in de hele wereld.
- In maart worden de eerste algemene maatregelen opgelegd, zoals een vliegverbod en de sluiting van scholen.
- In zijn toespraak benadrukt de Koning dat hij de inzet van de zorgverleners erg waardeert. Ook steekt hij het volk een hart onder de riem. Dit doet hij bijvoorbeeld met uitspraken als: 'Ondanks de verlamming van het openbare leven, zorgt u ervoor dat het hart van de samenleving blijft kloppen'.
- De Koning besluit dat het jaar 2020 een jaar wordt dat iedereen zich zijn leven lang zal herinneren.
- *Rol van de Koning:* staatshoofd

GEBEURTENIS 12/13: Wekelijks overleg met de minister-president voor het ondertekenen van wetten en koninklijke besluiten

- De Koning vormt volgens de Grondwet, samen met alle ministers, de regering.
- De Koning moet dus goed contact onderhouden met de ministers. Hierom overlegt hij iedere week met de minister-president en spreekt hij regelmatig met de andere ministers.
- Ook heeft de Koning de taak de ministers te benoemen of te ontslaan.
- Tot slot ondertekent ondertekent de Koning alle wetten en Koninklijke besluiten die door de regering worden opgesteld.
- *Rol van de Koning:* onderdeel van de regering

GEBEURTENIS 14: 18^e verjaardag Amalia

WANNEER: 7 december 2021

- Amalia, de oudste dochter van de Koning, is op 7 december 2021 achttien jaar geworden. Zij is nu dus een volwassen troonopvolger. Mocht haar vader, koning Willem-Alexander, afstand doen van de troon of komen te overlijden, dan wordt Amalia volgens de erfopvolging de nieuwe Koningin. Dit is vastgelegd in de Grondwet.
- Op 8 december wordt Amalia door haar vader 'binnengeleid' in de Raad van State, waarvan hij ceremonieel voorzitter is. Ook koningin Máxima is hierbij aanwezig.
- Amalia geeft aan dat ze van plan is om volgend jaar te gaan studeren en heeft aangekondigd dat zij zich gedurende haar studie niet bij de Raad van State zal laten zien.
- Het is niet bekendgemaakt hoe Amalia haar verjaardag op deze dag viert. Wel zijn er nieuwe portretfoto's bekendgemaakt en heeft cabaretière Claudia de Breij een boek geschreven samen met Amalia over haar leven.
- *Rol van de Koning en ook Kroonprinses: privépersoon*

